

Italia

Jos korvaushakemustani käsitellään tässä maassa - Italia

Millaisista rikoksista korvausta voi saada?

Valtion maksamaa korvausta voidaan hakea kaikista henkilöön kohdistuvista tahallisista väkivaltarikoksista sekä rikoslain 603 *bis* §:ssä tarkoitetuista laittomista välitystoimista ja työvoiman hyväksikäytöstä, lukuun ottamatta pahoinpitelyä (*percosse*) ja ruumiinvamman aiheuttamista (*lesioni*) rikoslain 581 §:ssä ja 582 §:ssä tarkoitettun mukaisesti, paitsi jos asiaan liittyy 583 §:ssä tarkoitettuja raskauttavia asianhaaroja (eli jos rikoksista aiheutuu hyvin vakavia seurauksia, jotka on erikseen lueteltu).

Millaisista vahingoista korvausta voi saada?

Korvausta voidaan hakea ainoastaan sairaanhoitokulujen ja avusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi, paitsi jos kyseessä on seksuaalinen väkivalta tai henkirikos, jolloin uhreille myönnetään ministeriön asetuksen mukainen kiinteä korvaus, vaikka maksettavia sairaanhoitokuluja tai avusta aiheutuneita kustannuksia ei olisikaan.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksen uhrina kuolleen henkilön omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta?

Korvaukseen ovat oikeutettuja uhri tai, mikäli uhri on kuollut, tämän mahdolliset lapset ja puoliso tai elämänkumppani, jonka kanssa uhri asui samassa taloudessa ja josta tämä ei ollut laillisesti eronnut, perintöoikeuksiaan vastaavissa osuuksissa. Mikäli edellä mainittuja henkilöitä ei ole, korvaukseen ovat oikeutettuja uhrin ylenevää polvea olevat omaiset edellyttäen, että nämä olivat uhrin lainmukaisia huollettavia rikoksen tapahtuma-aikaan.

Tietyissä tapauksissa henkilön oikeutta korvaukseen on rajoitettu:

- kun uhri (tai korvaukseen oikeutettu henkilö) on tahallisesti tai tuottamuksellisesti ollut osallisena kyseisen rikoksen tai muiden siihen liittyvien rikosten toteuttamisessa rikosprosessilain 12 §:ssä tarkoitetulla tavalla
- kun uhri on tuomittu lainvoiman saaneella tuomiolla jostakin rikosprosessilain 407 §:n 2 momentin a alakohdassa mainituista rikoksista tai tulo- tai arvonlisäveron kiertämisestä koskevan lainsäädännön rikkomisesta tai kun hän on hakemuksen toimittamisen aikaan rikosoikeudellisen menettelyn kohteena jonkin edellä mainitun rikoksen vuoksi.

Voinko saada korvausta, jos olen rikoksesta hengissä selvinneen uhrin omainen tai huollettava? Ketkä omaiset tai huollettavat voivat saada korvausta tässä tapauksessa?

Rikoksesta hengissä selvinneen uhrin perheenjäsenillä on oikeus nostaa kante rikosentekijää vastaan (siviililain 2043 § ja 2059 §) kärsimistään omaisensa vammasta johtuvista epäsuorista (aineettomista) vahingoista. Tässä tapauksessa voimassa olevassa laissa ei kuitenkaan säädetä valtion maksamasta korvauksesta (laki nro 122/2016 sellaisena kuin se on muutettuna lailla nro 167/2017). Väkivaltarikosten uhreja koskevan lainsäädännön nojalla edellä mainitut henkilöt ovat oikeutettuja etuuksiin ainoastaan siinä tapauksessa, että he ovat rikoksen uhrina kuolleen jälkeensä jääneitä.

Voinko saada korvausta, vaikka en ole EU:n jäsenvaltion kansalainen?

Korvausta voidaan myöntää ainoastaan Italiassa tai toisessa EU:n jäsenvaltiossa asuville korvauksen hakijoille.

Voinko hakea korvausta tässä maassa, jossa asun tai josta olen kotoisin (asun tässä maassa tai olen sen kansalainen), vaikka rikos tehtiin toisessa EU-maassa? Voinko hakea korvausta tässä maassa sen maan sijasta, jossa rikos tehtiin? Jos voin, millä edellytyksillä?

Uhri voi toimittaa korvaushakemuksen Italiassa maan päättävälle viranomaisille **sillä edellytyksellä, että rikos tapahtui Italiassa.**

Onko tehtävä ensin rikosilmoitus poliisille, ennen kuin voi hakea korvausta?

Ei, mutta korvaushakemus tulee toimittaa 60 päivän kuluessa päätöksestä, jossa todetaan, että rikoksenteijää ei ole tunnistettu (*d ecisione che ha definito il giudizio per essere ignoto l'autore del reato*), tai viimeisestä tuloksetta toteutetusta täytäntöönpanotoimesta tai päivästä, jona rikostuomio saa lainvoiman.

Onko odotettava mahdollisen poliisi- tai rikostutkinnan tuloksia, ennen kuin voi hakea korvausta?

Ks. edellä:

Korvaushakemus tulee toimittaa **60 päivän kuluessa** päätöksestä, jossa todetaan, että rikoksenteijää ei ole tunnistettu, tai viimeisestä tuloksetta toteutetusta täytäntöönpanotoimesta tai päivästä, jona rikostuomio saa lainvoiman.

Onko ensin haettava korvausta rikoksenteijältä (jos hänet on tunnistettu)?

Edellä kuvatun mukaisesti korvausvaatimukseen tulee liittää mukaan asiakirjat, jotka osoittavat, että vahingonkorvauksen periminen rikoksenteijältä ei onnistunut tai että rikostuomio on saanut lainvoiman.

Voinko saada korvausta, vaikka rikoksenteijää ei ole tunnistettu tai tuomittu? Jos voin, mitä näyttöä korvausvaatimuksen tueksi on esitettävä?

Korvaushakemukseen on liitettävä jäljennös tuomiosta, joka on annettu jostakin laissa luetelluista rikoksista, tai jäljennös päätöksestä, jossa todetaan, että rikoksenteijää ei ole tunnistettu.

Onko korvausta haettava johonkin määräaikaan mennessä?

Edellä mainitun mukaisesti korvaushakemus tulee toimittaa **60 päivän kuluessa** päätöksestä, jossa todetaan, että rikoksenteijää ei ole tunnistettu, tai viimeisestä tuloksetta toteutetusta täytäntöönpanotoimesta tai päivästä, jona rikostuomio saa lainvoiman.

Mitä vahinkoja ja kuluja korvaus kattaa?

Kattaako korvaus esimerkiksi seuraavat:

a) rikoksen uhrin osalta:

– aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:

- vahingosta aiheutuneet terveydenhoitokulut (sairaanhoito – avo- ja sairaalahoito, toipuminen)
- vahingosta aiheutuneet lisätarpeet tai kulut (mm. huolenpito ja apu, tilapäinen tai jatkuva hoito, pitkäaikainen kuntoutus ja fysioterapia, asuntoon tehtävät muutokset, erityisapuvälineet jne.)
- pysyvä vammautuminen (invaliditeetti ja muut pysyvät vammat)
  - ansionmenetykset hoidon ajalta tai sen jälkeen (myös alentunut ansiokyky tai kyky maksaa elatusapua yms.)
  - ansiomahdollisuuksien menetykset
  - vahinkotapahtumaan liittyvistä oikeudellisista menettelyistä aiheutuvat kustannukset, esim. asianajokulut ja tuomioistuinmaksut
  - korvaus varastetuista tai vahingoittuneista henkilökohtaisista tavaroista
  - muut

– psyykkiset vahingot:

- uhrin kipu tai kärsimys

b) oikeudenhaltijoiden tai uhrin omaisten osalta:

– aineelliset (muut kuin psyykkiset) vahingot:

- hautauskulut
- terveydenhoitokulut (esim. lähiomaisen saama psykoterapia, avo- ja sairaalahoito, kuntoutus)
- elatusavun tai ansiomahdollisuuksien menetys

– psyykkiset vahingot:

- omaisten tai oikeudenhaltijoiden kipu tai kärsimys / jälkeenjääneille maksettava korvaus uhrin kuoltua.

Ellei tiettyjä rikoksia koskevien muiden säännösten nojalla ole toteutettu suotuisampia toimenpiteitä, korvausta maksetaan terveydenhoitokulujen ja avusta aiheutuneiden kustannusten kattamiseksi, paitsi jos kyseessä on seksuaalinen väkivalta tai henkirikos, jolloin uhrin saavat kiinteän korvaussumman, vaikka maksettavia terveydenhoitokuluja tai avusta aiheutuneita kustannuksia ei olisikaan.

Maksetaanko korvaus kertausummana vai kuukausierinä?

Pääsääntöisesti korvaus maksetaan kertasuorituksena mafiatyyppisten rikosten, kiristyksen, kiskonnan ja tahallisen väkivaltarikoksen uhrien tukemiseksi perustetusta rahastosta (*Fondo di rotazione per la solidarieta' alle vittime dei reati di tipo mafioso, delle richieste estorsive, dell'usura e dei reati intenzionali violenti*), jota hallinnoi sisäministeriö, kunakin vuonna käytettävissä olevien varojen puitteissa.

Siinä tapauksessa, että rahastossa ei ole tarpeeksi varoja kyseiselle vuodelle, korvaukseen oikeutetut henkilöt voivat saada osan korvauksesta kyseisenä vuonna ja loput seuraavina vuosina ilman lisämaksua, korkoa tai arvonmuutoksia.

Millä tavalla oma käyttäytymiseni rikoksen jälkeen, rikosrekisteritietoni tai yhteistyöstä kieltäytyminen korvausmenettelyjen yhteydessä saattaa vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta, ja miten se vaikuttaa korvauksen määrään?

Korvaus maksetaan sillä ehdolla, että uhri ei ole ollut tahallisesti tai tuottamuksellisesti osallisena kyseisen rikoksen tai muiden siihen liittyvien rikosten toteuttamisessa ja että uhria ei ole tuomittu lainvoimaisella tuomiolla mistään rikosprosessilain 407 §:n 2 momentin a alakohdassa mainitusta rikoksesta (mielivaltainen tuhoaminen, ryöstely ja massamurha, osallistuminen sisällissotaan tai mafiatyyppiseen rikolliseen ryhmittymään, yleisen turvallisuuden vaarantaminen, henkirikos, ryöstö, kiristys, ihmisryöstö, terrorismi, osallistuminen haitalliseen salaliittoon, osallistuminen aseelliseen salaliittoon, räjähteiden hallussapito, ryöstöntapainen kiristys, huumausaineet, orjuutus, lapsiprostituutio ja pornografia, ihmiskauppa, orjuus, seksuaalinen väkivalta, alaikäisiin sekaantuminen, joukkoraiskaus) tai tulo- tai arvonlisäveron kiertämisestä koskevan lainsäädännön rikkomisesta, ja että uhri ei ole korvaushakemuksen toimittamisen aikaan rikosoikeudellisen menettelyn kohteena jonkin edellä mainitun rikoksen vuoksi.

Millä tavalla taloudellinen tilanteeni vaikuttaa mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Uhrin tulot eivät vaikuta oikeuteen saada korvausta.

Onko muita kriteerejä, jotka vaikuttavat mahdollisuuksiini saada korvausta ja/tai korvauksen määrään?

Korvaus maksetaan sillä ehdolla, että uhri ei ole saanut samasta rikoksesta yli 5 000 euron korvausta mistään julkisesta tai yksityisestä lähteestä.

Miten korvauksen määrä lasketaan?

Korvauksen määrä vastaa aiheutuneita kuluja ja rajoittuu sovellettavassa laissa ja sen täytäntöönpanoa koskevassa ministeriön asetuksessa säädettyihin määriin.

Onko korvauksen määrällä ala- tai ylärajaa?

Sisäministeriön 31. elokuuta 2017 antamassa asetuksessa (sellaisena kuin siitä säädetään 7. heinäkuuta 2016 annetun lain nro 122/11 §:n 3 momentissa) säädetään seuraavaa:

"1. Korvaus, joka maksetaan 7. heinäkuuta 2016 annetun lain nro 122/11 §:n nojalla, määritetään seuraavasti:

- a) henkirikoksesta määrä on 7 200 euroa, tai mikäli henkirikoksen tekijä on uhrin nykyinen tai entinen puoliso tai kumppani, määrä on 8 200 euroa, jolloin summa maksetaan ainoastaan uhrin lapsille;
- b) rikoslain 609 *bis* §:ssä tarkoitetusta seksuaalisesta väkivallasta määrä on 4 800 euroa siinä tapauksessa, että lieventäviä asianhaaroja ei ole;
- c) muiden kuin kohdissa a) ja b) mainittujen rikosten osalta maksetaan terveydenhoitokulujen ja avusta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi enintään 3 000 euroa."

Onko minun mainittava korvausvaatimuksen määrä hakemuslomakkeessa? Jos on, onko olemassa ohjeita siitä, miten vaadittu määrä lasketaan, tai muista korvausvaatimukseen liittyvistä näkökohdista?

Terveydenhoitokulujen ja avusta aiheutuneiden kustannusten kokonaismäärä on täsmennettävä, ja niistä on esitettävä todistusasiakirjat.

Vaikuttavatko muista lähteistä menetyksen johdosta saamani korvaukset (kuten työnantajan tai yksityisen vakuutusyhtiön maksamat korvaukset) alentavasti viranomaisen/elimen maksaman korvauksen määrään?

Korvaus maksetaan sillä ehdolla, että uhri ei ole saanut samasta rikoksesta yli 5 000 euron korvausta mistään julkisesta tai yksityisestä lähteestä.

Voiko korvauksesta saada ennakkoa? Jos voi, millä edellytyksillä?

Ei.

Voinko saada täydentävää tai lisäkorvausta (esim. olosuhteiden muuttumisen tai terveydentilani huononemisen perusteella) sen jälkeen, kun korvaushakemus on ratkaistu?

Et. Täydentäviä hakemuksia voi kuitenkin olla mahdollista toimittaa siinä tapauksessa, että ilmenee uusia terveydenhoitokuluja; päättävän viranomaisen tulee arvioida tämä.

Mitä asiakirjoja hakemukseen on liitettävä?

Asianosaisen, tai mikäli rikoksen uhri on kuollut, muun korvaukseen oikeutetun henkilön on toimitettava korvaushakemus henkilökohtaisesti tai erikseen valtuutetun henkilön välityksellä (*a mezzo di procuratore speciale*). Jotta hakemus voidaan ottaa käsiteltäväksi, siihen on liitettävä seuraavat asiakirjat:

a) jäljennös tuomiosta, jolla rikoksentekejä tuomitaan jostakin 11 §:ssä luetellusta rikoksesta, tai jäljennös päätöksestä, jossa todetaan, että rikoksentekejää ei ole tunnistettu

b) asiakirjat, joilla osoitetaan, että vahingonkorvausta koskevat täytäntöönpanomenettelyt rikoksentekejää vastaan eivät ole tuottaneet tulosta; tämä ei kuitenkaan ole välttämätöntä silloin, kun rikoksentekejää ei ole tunnistettu tai kun rikoksentekejä on anonut tai hänelle on myönnetty valtion puolesta oikeusapua rikos- tai siviilioikeudellisiin menettelyihin asiassa, jossa hänet on todettu syylliseksi

c) valaehtoisen todistuksen korvaava ilmoitus (*dichiarazione sostitutiva dell'atto di notorietà*) esteiden puuttumisesta

d) lääkärintodistus, jossa mainitaan lääketieteellisestä hoidosta aiheutuneet kustannukset, tai rikoksen uhrin kuolintodistus.

Veloitetaanko hakemuksen vastaanottamisesta ja käsittelystä hallinnollisia tai muita maksuja?

Ei.

Mikä viranomainen ratkaisee korvaushakemukset (kotimaisissa tapauksissa)?

Sisäministeriö.

Mihin hakemus lähetetään (kotimaisissa tapauksissa)?

Ministero dell'Interno
Ufficio del Commissario di solidarietà per le vittime dei reati di tipo mafioso
Via Cavour, 6
Roma

Onko minun oltava läsnä korvaushakemusta ratkaistaessa tai muulloin menettelyn aikana?

Ei.

Kuinka kauan viranomaisen korvauspäätöksen tekeminen kestää (liikimäärin)?

Italiassa päättävän viranomaisen on korvaushakemuksen vastaanotettuaan tehtävä päätös ”viipymättä”.

Jos olen tyytymätön viranomaisen päätökseen, miten voin riitauttaa sen?

Erityisiä mekanismeja ei ole. Koska päätös on hallinnollinen, se voidaan riitauttaa saman viranomaisen kansallisiin hallintomenettelyihin sovellettavien yleissääntöjen mukaisesti.

Mistä saan tarvittavat lomakkeet ja korvaushakemuksen tekemistä koskevat tiedot?

Avustava viranomainen antaa kaikki tarvittavat tiedot. Italiassa avustava viranomainen on korvauksen hakijan asuinpaikan muutoksenhakutuomioistuimen (*corte d'appello*) yleinen syyttäjänvirasto (*procura generale*). Lomakkeet ovat 23. joulukuuta 2008

annetun ministeriön asetuksen nro 222 liitteenä. Asetuksessa vahvistetaan rikoksen uhreille maksettavista korvauksista annetun neuvoston direktiivin 2004/80/EY täytäntöönpanosta 9. marraskuuta 2007 annetun lakiasetuksen nro 204 7 §:n mukaiset säännöt (*Decreto 23 dicembre 2008, n. 222, Regolamento ai sensi dell'articolo 7 del decreto legislativo 9 novembre 2007, n. 204, recante attuazione della direttiva 2004/80/CE relativa all'indennizzo delle vittime di reato*).

Voinko soittaa johonkin palvelunumeroon? Onko jollakin verkkosivustolla ohjeet korvaushakemuksen tekemisestä?

Tällaista palvelunumeroa tai verkkosivustoa ei ole.

Onko korvaushakemuksen tekemiseen mahdollista saada oikeudellista neuvontaa (lakimieheltä)?

Ei. Tätä tehtävää hoitaa avustava viranomainen.

Onko olemassa uhrien tukijärjestöä, joka voisi auttaa hakemuksen tekemisessä?

Nämä tiedot toimittaneen tahon tietojen mukaan tällaista ei ole.

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 13/10/2020